

Nominalas 5 eurai	Monetos briaunoje užrašas: POST TENEBRAS SPERO LUCEM * PO TAMSZYBIŲ VILIUOSI ŠVIESOS		
Metalas sidabras Ag 925	Kokybė „proof“		
Skersmuo 28,70 mm	Masė 12,44 g		
Tiražas 2 500 vnt.	Monetos dailininkė Marija Marcelionytė-Paliukė		
Išleista 2020 m.			

Nominalas 1,50 euro	Monetos briauna rantuota		
Metalas vario ir nikelio lydinys, Cu/Ni	Kokybė „unc“		
Skersmuo 27,50 mm	Masė 11,10 g		
Tiražas 30 000 vnt.	Monetos dailininkė Marija Marcelionytė-Paliukė		
Išleista 2020 m.			

Informacija Lietuvos banke:
tel. (8 5) 268 0316
e. p. gpd@lb.lt; www.lb.lt
Monetų galima įsigyti
Lietuvos banko
e. parduotuvėje
www.monetos.lb.lt

Monetos nukaldintos
UAB Lietuvos monetų kalykloje
www.lithuanian-mint.lt

Lietuviškos kolekcinės monetos
© Lietuvos bankas, 2020

Dizaineris Liudas Parulskis

Spausdino UAB „INDIGO print“
www.indigoprint.lt
Tiražas 4 000 egz.
Išleido Lietuvos bankas
Gedimino pr. 6, 01103 Vilnius

Lietuviškos kolekcinės
monetos

VILTIS

Šviesa po tamsybių

Inkaras iš romėnų namų Delos saloje.
Čarlo Volkerio kolekcija, agentūra Alamy Limited

Tamsiausia naktis būna prieš aušrą? Nuo amžių pradžios žmonija turi pakankamai priežasčių kentėti: potvyniai ir sausros, ugnikalnių išsiveržimai, uraganai ir taifūnai, skėriai ir žemės drebėjimai. Ką jau ir kalbėti apie tą blogį, kurį vienas žmogus gali sąmoningai padaryti kitam. Istorikai įmanomoje apžvelgti žmonijos praeityje būta maždaug 14 400 karų, per kuriuos žuvo (spėjama) apytiksliai 3,5 milijardo žmonių, taigi beveik kas tryliktas pasaulio gyventojas.

Pakanka atsigręžti į naujausiąją istoriją. Vien per XX a. karuose žuvo beveik pusantro šimto milijonų žmonių. Nuo kulų, durtuvų, bombų, tankų, nuo išsekimo ar epidemijų. Holokaustas ir Holodomoras, khmerų revoliucija ir Pol Potas, Ruandos genocidas ir Kosovo griuvėsiai. Žmonės statė namus, gimdė vaikus ir svajojo apie gražią jų ateitį. Ir kiek kartų viskas žlugo. Kiek kartų kito tikėjimo, pažiūrų, odos spalvos ar socialinio sluoksnio žmonės tapdavo ir, deja, tebetampa savo artimųjų neapykantos aukomis. Užtenka vieno parašo ant lemtingos sutarties, kad ištisos tautos dingtų nuo žemėlapių arba kelioms kartoms liktų įspausta traumos žymė. Tačiau ir taikos metu juk niekas negali būti tikras dėl saugios ir ramios ateities; mes nežinome, ar šiuo metu, kai skaitote šį tekstą, mūsų ar artimųjų kūnuose nesidaugina nepagydomos ligos ląstelės, ar išėjęs pasivaikščioti mylimas žmogus nebus partrenktas automobilio. Ar, galiausiai, viso pasaulio neužklos pandemijos debesis, nusinešantis ne tik planus, buvimą su draugais ir tėvais, bet ir daugybės žmonių gyvybes.

Tačiau kur toji atsvara, padedanti atsilaikyti, kai, atrodo, tamsos šešėliai tokie tiršti, jog sunku įžiūrėti net mylimo žmogaus veidą? Kas suteikė atsparumo jūreiviams, pasiklydusiems vandenyno viduryje, ar atradėjams, atkakliai, nežmoniškoms sąlygomis traukusiems šiaurės link? Kas padarė įmanomą laukimą jų namuose likusiems artimiesiems? Viltis, nuolankiausia iš trijų dieviškųjų dorybių, anot popiežiaus Pranciškaus. Nuolankiausia, nes paslėpta. Tačiau viltis – tai ne iliuzija, tai – dorybė, kuri niekada nenuvilia, kai ją augini. Viltis – vienas svarbiausių krikščioniškosios civilizacijos aspektų, dovana, padedanti išlikti tuomet, kai, atrodo, tam nėra jokių galimybių. Krikščioniškojoje ikonografijoje vilties simbolis – inkaras, suteikiantis pastovumą, saugų uostą ir ramybę

Atvirukas „Meilė, Tikėjimas, Viltis“. Kaunas, 1921 m.
Utenos kraštotyros muziejus

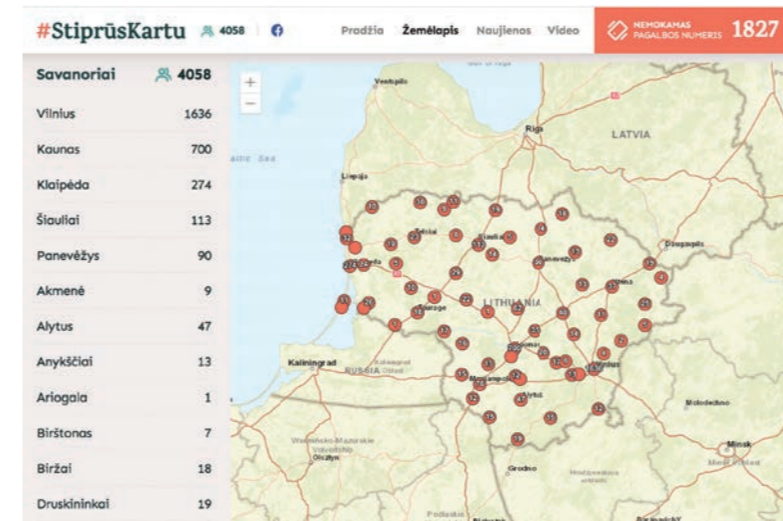

Pasaulio tautų teisuolio medalis su užrašu iš Talmudo:
„Išgelbėjęs vieną gyvybę – išgelbėja visą pasaulį“.
Dizaineris Nathan Karp, Šiaulių „Aušros“ muziejus

audringoje jūroje. Be abejonės, tai galima (ir reikia) suvokti metaforiškai. Nes nelaimingi yra sudėję viltis į negyvus daiktus (Išm 13). Viltis yra nematoma, tačiau kaip tik ji palaikė Jobą jo nelaimėse, ji padėjo išgyventi koncentracijos stovyklose ar partizanų žemėse. Ji suteikia jėgų eiti per gyvenimą. Tačiau kokia yra matoma vilties išraiška?

Ji pasireiškia darbais. Kiekvienos katastrofos metu vieni žmonės žūsta, kiti tuo naudojasi, o dar kiti – gelbsti žūstančius. Pasaulio tautų teisuoliai, Chiune Sugihara ir kiti, rizikavę savo ir savo šeimų gyvybėmis, Gydytojai be sienų, žmonės, paliekantys saugius ir ramius savo namus ir vykstantys ten, kur šiuo metu jų reikia labiausiai, – tam, kad kitiems suteiktų viltį. Donoro kortelė, kažkam tampanti vilties gyventi simboliu, tuo pačiu inkaru, ant kurio laikosi kažkieno vaiko ar mylimosios gyvybė.

Galiausiai, apsižvalgykime aplink. 2020 metų pasaulis ilgai neužmirš: pandemija, kurios negalėjo nuspėti niekas, pakeitė mūsų gy-

M. Marcelionytė-Paliukė
Šviesa adresu
Montanagade 27,
Orhusas, Danija.
Rugpjūčio 19 d.
Anglis, popierius
78x107 cm
2019

„Stiprūs kartu“
savanorių
registracijos
svetainė
karantino metu

venimus neatpažįstamai. Kaip lengvai tai, kas buvo atvira, tapo uždara, kaip greitai žmogus gatvėje tapo grėsmės, o ne džiaugsmo šaltiniu kitam žmogui.

Tačiau tuomet, kai nematomas pavojus tyro ore ir vieni žmonės slepiasi savo būstų tvirtovėse, kiti tuo metu įgyja iki tol neturėtų gebėjimų ir galių. Susitelkimas, namuose spausdinant skydelius medikams 3D spausdintuvais, rūpinimasis kaimynais, apsauginių kaukių siuvimas ir dalinimas – tai iniciatyvos, kurias sukūrė ir vykdo žmonės, vedami arimo meilės ir atjautos. Kuri, kai ja daliniesi, suteikia viltį silpniesiems ir trapiesiems. Kaip „Stiprūs kartu“, Lietuvos šaulių sąjungos Pelėdų būrio iniciatyva, prie kurios prisijungė Lietuvos skautai ir kitos organizacijos, sukūrusios savanorių tinklą, gerumu, atjauta ir pagalba apraizgiusį Lietuvą. Kaip daugybė kitų, nematomų padėjėjų, kasdien darančių, kad kitiems būtų lengviau. Ir tai skleidžia viltį. Tą, kuri įsižiebia tamsybėse. Tuomet, kai sukaustyta baimės visa Lietuva sekė vis didėjantį mirštančiųjų pasaulyje skaičių, kažkas galvojo, ką daryti, kad viltis neužgestų, skleidė kitą – vilties – užkratą. Gyvenimus keičiantys sprendimai būna priimami tada, kai, regisi, nebėra kur trauktis,

Adomas ir Dovilė Paliukai namuose gamina apsaugos skydelius Lietuvos medikams (asmeninis archyvas)

tai reiškia – dabar. Pasaulis jau turėjo tiek daug išpėjimų ir jį juos žiūrėjo taip lengvabūdiškai. Gal šie metai bus lemtingi, gal žmonija įsiklausys į ženklus ir specialistų prognozes? Gal šviesos spindulys, apšviečiantis SOS šauksmą, taps ir keliu į išsigelbėjimą? Gal čia ir bus proga suprasti, kad rodyklė balansuoja ant kritinės ribos?

Post tenebras spero lucem, po tamsybių viluosi šviesos.

Šviesa įsižiebia, kai, regisi, jau viskas prarasta.

Jurgita Ludavičienė